A°. 1843. | N°. 70.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

ZATURDAG 8 APRIL.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *zes* regels *f* 1,00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Een paar staaltjes van parlementaire redeneerkunde.

Aan grondige redenering bezondigt men zich bij ons zelden. Ook in de Kamer wordt zij veelal als contrabande beschouwd en de ministers zijn niet achterlijk daarvan het voorbeeld te geven. De beraadslagingen, eenige dagen geleden, over de patentwet gevoerd, gaven er hernieuwde blijken van. Een paar staaltjes zullen wij slechts aanvoeren, uit de menigte, welke zich aanbiedt.

Tusschen de heeren VAN DAM en LUZAC was eene woordenwisseling ontstaan over het verligten der armere en het meer belasten der rijkere klasse van ingezetenen. De heer DEN TEX trachtte beiden met elkander in overeenstemming te brengen of beide te wederleggen, dat is niet zeer duidelijk. Doch hoe dit nu gedaan? Hij ontkent eenvoudig het onderscheid tusschen rijken en armen, „geeft te kennen, dat alle menschen rijk zijn; want ieder »bezit iets, zoo als de geringste daglooner zijne »ligchaamskrachten, zijne handen en bedrevenheid »in den arbeid om voor zijn bestaan te kunnen »zorgen." Wat vruchtelooze moeite hebben velen zich niet gegeven met hun onderzoek naar de oorzaken en middelen tot herstel van het toenemend pauperismus! »Wie zijn arm, wie rijk?" vroeg het lid; »waar is de grens van afscheiding? de »maatschappij kent gelukkiglijk niet twee zoodanige »geheel afgescheidene of tegen over elkander »overgestelde klassen van ingezetenen." Zijn dan de andere overgangen in de maatschappij, volgens den hoogleeraar, zoo scherp geteekend, dat alles in »twee »geheel afgescheidene of tegen elkander overgestelde »de klassen" kan verdeeld worden? Aanzien, verstand, enz. geeft dat dan tot die scherpe scheidslijn aanleiding? Of erkent de heer DEN TEX ook geen onderscheid tusschen aanzienlijker en onaanzienlijker, verstandigen en onverstandigen? Dan zijn wij een volk bij uitnemendheid, enkel uit rijke, verstandige, aanzienlijke lieden bestaande. *Eldorado* is dan eindelijk gevonden. Men zou, opgelijke wijs redenerende, kunnen zeggen: »Ik ken »geen oude en jonge menschen. Ieder die geboren »is, heeft eenige oogenblikken geleefd. Wie toch »is oud, wie jong? waar is de grens van afscheiding? de maatschappij kent niet twee zoodanige »geheel afgescheiden of tegen elkander overgestelde »klassen van ingezetenen." Tot verstandige en aanzienlijke lieden zullen zich zeker nog wel de meesten door den hoogleeraar willen laten promoveren, velen zelfs nog tot rijke, — maar wij twijfelen of het brevet van ouderdom aan velen zou bevallen. Met eenen geweldigen sprong in zijne gedachten laat de hoogleeraar dit opvolgen door het betoog van de stelling, welke wij zeker niet betwijfelen, dat de arme meer dan de rijke (beide in den gewonen oneigenlijken zin gebezigd) belang heeft, dat de rijke niet arm worde. Die gedachten-gang is te diepzinnig om op een oningewijd gehoor veel invloed te kunnen oefenen.

De heer ROCHUSSEN wilde toonen, zijne zonderlinge redeneringen nog niet verleerd te hebben. Daarom zegt hij bij voorbeeld, op het eind zijner rede; »Geenszins beweer ik, dat onze wetgeving op »de patenten niet nog voorverdere verbetering zou »vatbaar zijn. Maar de regering heeft gemeend, »zich bij de tegenwoordige voordragt te moeten »bepalen tot die punten, waarvan men wist, dat »zij meer algemeen bijval zouden vinden, en die »niet te zeer tot beschouwingen van zeer uiteen- »loopenden aard aanleiding konden geven. En of- »schoon ik dan ook niet beweer, dat de tegen- »woordige patent-wet volmaakt zij, zoo heeft de »ondervinding toch geleerd, dat de wijziging van »zulk eene belastingwet hoogst moeijelijk is, en dat, »hoezeer men ook streven moge, om daarbij de »billijkheid en regtvaardigheid in het oog te houden, »dat doel niet altijd te bereiken is. Eene bepaalde »nadere herziening der wet op het regt van patent »kan ik alzoo niet belooven." Het is een nieuw verschijnsel in eenen constitutionelen staat, dat een minister zelf zijne ontwerpen als gebrekkig erkent, maar de verzekering daarbij voegt, dat hij het voornemen niet heeft ze van die gebreken te zuiveren. Wat zou men in Frankrijk doen, indien de heer LACAVE LAPLAGNE iets dergelijks op de tribune kwam mededeelen? Of sedert wanneer kunnen de ministers volstaan met dragelijke maatregelen voor te staan? Sedert wanneer zijn zij van de verpligting ontslagen, om den aan hen toevertrouwden tak van bestuur ten voortreffelijkste in te rigten? En de fraaije reden van verschooning is de ergste beschuldiging, die een vijand des ministers hem had kunnen aandoen: want die reden is eene volledige bekentenis van onbekwaamheid: Zijne Excellentie ziet tegen de moeijelijkheid op De minister wanhoopt zelf aan zijne geschiktheid tot het maken van eene betere wet. Maar indien de heer ROCHUSSEN in een oogenblik van opregtheid aldus zelf erkennen moet zijne betrekking niet behoorlijk te kunnen vervullen, — waarom dan niet den moed en de zelfverloochening gehad om weder in den vergeten burgerkring terug te keeren, welken hij nimmer had behooren te verlaten?

Wist men niet welken nadeeligen invloed de verwarde gesprekken van anderen ook op het hoofd van den verstandigen man kunnen oefenen, — men zou zich bij die gelegenheid ook over een paar gezegden van den heer LUZAC kunnen verwonderen. Hij zag in het bijzonder fonds voor het patentregt geen bezwaar, »dewijl dat fonds reeds sedert 1819 »bestaat en nog tot geene bijzondere bedenkingen »aanleiding gegeven had." Doch wat nog niet geschied is, kan immers nog geschieden: de bijzondere fondsen zijn zoo menigmaal aan hun doel onttrokken, en de heer LUZAC weet zoo goed als iemand, tot welke grove knoeijerijen en misbruiken zij aanleiding gegeven hebben. Waarom dan op nieuw de hand geleend aan iets, dat tot eene herhaling daarvan leiden kan. Alleen het goed te keuren, dewijl er nog geen misbruik van gemaakt is — dit zeker is een zeer zwakke grond. Maar de heer LUZAC vertrouwt daarbij op de rekenkamer »en, zoo lang het »hem niet gebleken is, dat deze aan hare belang- »rijke verpligtingen niet beantwoordt, moet hij »haar voldoende achten om tegen de gewaagde »misbruiken te waken." Zoude het niet beter zijn de mogelijkheid te beletten, dat de misbruiken voorkwamen, dan de waakzaamheid daartegen aan anderen op te dragen? De ondervinding is de beste leermeesteres, maar met zulke redeneringen gaat al haar nut verloren. Meende men ter goeder trouw een dergelijk fonds noodzakelijk, zoo had men dit op andere gronden behooren te betoogen, dan op een nog niet plaats gegrepen misbruik. Uit het verledene tot het toekomende te besluiten, blijft altijd hoogst gevaarlijk.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 15 *maart*. De laatste tijdingen uit Erzerum zijn zeer verontrustend, en verschuiven de schikking van de Perzische kwestie weder voor onbepaalden tijd. Verschillende brieven van kooplieden, die met denzelfden post uit Perzië hier aankwamen, luiden evenmin geruststellend voor den goeden afloop der vredes-onderhandelingen, welke tegenwoordig in Erzerum gevoerd worden. Er moet eene groote gisting onder het Perzische volk heerschen, en hetzelve zeer oorlogzuchtig tegen Turkije gestemd zijn. De hoofdoorzaak van deze vete is de verwoesting van een hunner meest vereerde heilige plaatsen door den pacha van Bagdad, namelijk van Kerbelah, dat, wel is waar, nog op Turksch gebied ligt, maar bijna uitsluitend door Perzen bewoond en tevens de begraafplaats van hunnen grootsten profeet is. Het is opmerkelijk, dat deze vijandige en afschuwelijke gebeurtenis juist op hetzelfde oogenblik plaats vond, toen de Porte de bemiddeling van Engeland en Rusland had aangenomen, en haren gevolmagtigde naar Erzerum afzond om den vrede tusschen beide landen weder te herstellen. Men kan zich overigens over deze nieuwe trouwbreuk van het Turksche ministerie niet bijzonder verwonderen, want het heeft in de Syrische aangelegenheid maar al te zeer bewezen, hoe veel staat men op deszelfs beloften maken kan. Naar men verneemt, ontspruiten nieuwe moeijelijkheden voor de Porte in Bulgarije. De christelijke bevolking moet de wapenen willen opvatten. In ieder geval kan ik u uit zekere bronnen mededeelen, dat de Porte eene lange proclamatie van een zekeren *Alessandro* in handen heeft gekregen, welke deze in Parijs, waar hij werd opgevoed, in de Bulgaarsche taal heeft laten drukken en onder het volk doen ronddeelen, dat daarbij tot eenen opstand wordt aangespoord. De Porte houdt de zaak voor het oogenblik nog geheim, en zoekt het publiek zoo veel mogelijk in onzekerheid te houden.

ZWEDEN.

Stockholm, 5 *maart*. Nergens zijn naar evenredigheid de matigheids-genootschappen zoo talrijk als in Zweden. Tegenwoordig zijn zij er zevenhonderd in getal, van welke de oudste, die te Stockholm, in 1836 is ingesteld. Zij tellen omstreeks 85000 leden. Zonder vrees van overdrijving kan men zeggen, dat al wat uitmuntend heeten mag door geboorte, kennis of maatschappelijke betrekking, lid is van een of meer matigheids-genootschappen. De Kroonprins heeft niet alleen het voorzitterschap bij die te Stockholm aangenomen, hij heeft meer gedaan: hij heeft voor zich zelven en al de leden, die tot zijne familie en zijn huis behooren, het gebruik van geestrijke dranken afgeschaft, en in eene der laatste openbare vergaderingen van het genootschap heeft hij eene rede gehouden, waarin hij verklaard heeft, dat geene poging in geen offer hem te zwaar zou vallen om zijn volk

aan ingetogenheid en matigheid te gewennen. De koning ondersteunt mede de matigheids-genootschappen zeer. Zijne Majesteit heeft, ter bevordering van dat doel, uit zijne particuliere bezittingen voor eenen buitengemeen hoogen prijs al de jeneverstookerijen, die binnen zijne uitgestrekte domeinen bestonden, opgekocht en vernietigd.

De voortdurende werkzaamheid der matigheids-genootschappen, gelijk ook deze voorbeelden, hebben eenen zeer heilzamen invloed op de zeden der Zweedsche bevolking geoefend; en de gevolgen daarvan gaan zekerlijk alle verwachting te boven. Sedert 1837 is het aantal herbergen, kroegen en andere inrigtingen, in welke geestrijke dranken verkocht worden met *drie duizend* verminderd. Bijna *tweehonderd* jenever-stookerijen hebben opgehouden te bestaan, en de invoer van sterken drank is bijna tot op de helft verminderd.

Het aantal verzoeken, tot echtscheiding, die, onder de geringere klassen des volks, meestal veroorzaakt worden door de dronkenschap van een der echtgenooten of somtijds van beide, heeft ook eene zeer belangrijke vermindering ondergaan. Dit getal, dat in 1837 en 1570 bedroeg, was in 1838 tot 1490, in 1839 tot 1345, in 1840 tot 1205, in 1841, tot 1083 en in 1842 tot 890 gedaald, welk laatste cijfer de helft van dat in 1837 niet veel te boven gaat.

Men verzekert stellig, dat de criminele statistiek, welke men thans bij het departement van justitie bezig is op te maken, en welke spoedig openbaar gemaakt zal worden, eene gelijke vermindering zal aanwijzen in het aantal dier misdrijven, wier naaste oorzaak het misbruik van geestrijke dranken is.

OOSTENRIJK.

Van den Donau, *26 maart*. Brieven uit Weenen bevestigen de tijding, dat Frankrijk en Engeland in de Servische aangelegenheid op de zijde van Oostenrijk zijn. Men schijnt dus te hebben ingezien, hoe zeer het belang van allen verdert, aan de uitbreiding van den noordschen invloed palen te zetten. Deze oppositie zal waarschijnlijk het Russische kabinet terughouden, om de zaak tot het uiterste te drijven. De beslechting zal, naar allen schijn, op den weg der transactie plaats vinden, hoewel tot nog toe alle pogingen zonder gevolg bleven. De Porte heeft in ieder geval eenen zeer goeden steun; anders zou zij haren tegenstand tegen de eischen van Rusland reeds sedert lang hebben opgegeven. Kundige staatslieden zijn van meening, dat men bij deze kwestie geene zijwegen behoorde in te slaan, dewijl de noordsche mogendheid hierbij steeds weder middelen zal vinden, om haar bijzonder belang te doen gelden. Men vergeet, echter, meestal, hoe overwegend, voornamelijk bij de staatkunde van Oostenrijk, de bezorgdheid voor het behoud van den algemeenen vrede is. Hieraan heeft men reeds groote offers gebragt, en deze vrees voor botsingen is het, waarop het Russische kabinet steunt, en die ook, eindelijk, den val van het Turksche rijk zal veroorzaken. Men heeft dikwerf daarop opmerkzaam gemaakt, hoe wenschelijk het in het belang van Oostenrijk, zoo wel als van geheel Duitschland, zijn zou, dat de Oostenrijksche regering door eene krachtdadige handelwijze de Donau-vorstendommen onder hare bescherming nam, en dezelve hierdoor op eens aan den Russischen invloed ontrukte. Men voert daarbij aan, dat Oostenrijk door deszelfs stelling en natuurlijke ligging, zoo wel als door de zorg voor zijne toekomst, boven alles wordt geroepen om de beschermheerschappij in de Donau-landen uit te oefenen. In Hongarije, waar zich de openbare meening steeds met meer nadruk tegen de pogingen van Rusland doet hooren, dringt men er zelfs op aan, dat het Oostenrijksch kabinet met geweld van wapenen in Servië zal tusschen beide komen. Maar vorst *Metternich*, getrouw aan zijne grondbeginsels, die slechts het behoud en de verzekering van het *status quo* ten doel hebben, is afkeerig van alle maatregelen van interventie. Ook moet men wel bedenken, dat in de vorstendommen slechts zeer weinige genegenheid voor Duitschland bestaat. De voortvarendheid van Rusland heeft zich daar eenen aanhang gevormd, tegen welken zoo spoedig geen andere invloed kan opwassen. Lang kan deze toestand echter niet voortduren, daar de gewigtige belangen van Oostenrijk en Duitschland daardoor bedreigd worden. Zoo lang Oostenrijk met zijne 15 millioen Slavonen en zijne heterogene bevolkingen in het Zuiden langs zijne geheele breedte door Russische provinciën omgeven is, moet het in gestadige bezorgdheid voor de uitbreidingszucht van het Panslavismus zijn; zoo lang de invloed van Rusland die landen beheerscht, zoo lang het den Donau naar willekeur kan sluiten, is aan de herleving van den Duitsch-Levantschen handel, die voor Duitschland eene levensvraag geworden is, niet te denken. Slechts wanneer eene Duitsche, of een aan de Duitsche belangen geheel verknochte mogendheid daar heerscht, mag men zulke verwachtingen koesteren. Het blijkt thans meer en meer, hoe verlammend en ontoereikend voor onzen tijd de *behoudende* politiek van Oostenrijk tegenover het *voortbouwende* stelsel van Rusland is. Bij het vruchtelooze worstelen voor het behoud van Turkije heeft men andere gewigtige belangen uit het oog verloren, en wanneer het noodlot vroeg of laat het vervallen gebouw doet ineenstorten, dan zal men onvoorbereid zijn, terwijl Rusland in alle aan de Turksche heerschappij onderworpen landen zoodanig gewerkt heeft, dat het dezelve morgen, onder de toejuiching der bevolkingen, in bezit kan nemen. Oostenrijk had den strijd om de hegemonie in het Oosten nooit behooren op te geven, evenmin als eene wijze politiek zou hebben toegelaten, dat Rusland zich daar nestelde. Uit deze misslagen zijn de tegenwoordige moeijelijkheden voortgesproten, en uit deze zal nog een geheel leger van verwikkelingen en botsingen ontkiemen, indien men er niet tijdig op bedacht is, om door beradenheid en energie eene andere wending aan de zaken te geven. Transactiën zijn bij zulk eene gevaarlijke krisis niet dan slechte geneesmiddelen, dewijl zij het kwaad, in plaats van hetzelve te overwinnen, slechts op een ander deel leiden, waar het binnen korteren of langeren tijd met nieuwe hevigheid weder uitbreekt. De transactiën in de oostersche kwestie zijn het zekerste kenteeken van de hesluiteloosheid en zwakheid der diplomatie, wier pogingen slechts daarop gerigt zijn, om de moeijelijkheden van het oogenblik te boven te komen.

(*Köln. Zeit.*)

St. Stiephano, in Oostenrijksch Albanie, *8 maart*. In den nacht van 22 op 23 februari hebben de Montenegrijnen, na eene lange rust, weder eenen rooftogt tegen het Oostenrijksch distrikt van Pastrovitsch beproefd, vermoedelijk om daar eene schaapkudde op te ligten. Maar de bevolking van dit distrikt was zoo spoedig bij de hand om de roovers behoorlijk te ontvangen, dat zij met ledige handen en met verlies van eenen doode en verscheidene gekwetsten ijlings moesten aftrekken. Dit voorval had groote opschudding aan de grenzen ten gevolge, daar men voor eene herhaling van eenen ernstigeren aanval beducht was, weshalve ook de buiten-posten van het keizerlijk grenskordon versterkt werden. Wel is waar hoorde men spoedig dat de Hadika, op de aangifte van die trouwbreuk, door zijne Montenegrijnen terstond krachtige maatregelen had genomen, de hoofden in hechtenis doen stellen, en zelfs een hunner had doen ophangen, om de rust voor het vervolg te verzekeren, — maar, daar ongelukkigerwijze een Montenegrijn bij den overval werd doodgeschoten, zoo is het, naar het hooge aanzien, waarin de wetten van bloedwraak in Montenegro nog altijd staan, naauwlijks te vermoeden, dat de stamgenooten van den gevallene zich geheel tevreden zullen stellen, voor zij aan zijne schimmen eenige bewoners van Pastrovitsch hebben opgeofferd.

PRUISSEN.

Berlijn, *31 maart*. Het vroeger geuite vermoeden, dat de in Leipzig door den boekhandelaar *Brockhaus* uitgegevene *Deutsche Allgemeine Zeitung* in Pruissen zou worden toegelaten, wordt thans wederlegd door eene circulaire, welke gisteren aan alle post-directeuren in den Pruissischen staat is rondgezonden, van den volgenden inhoud:

»De boekhandelaar *Brockhaus* in Leipzig is van voornemen in de plaats der in Pruissen verbodene *Leipziger Allgemeine Zeitung* met den eersten april een dagblad onder den titel: »*Deutsche Allgemeine Zeitung*" uit te geven. Daar laatstgenoemd blad als eene voortzetting van het verbodene te beschouwen is, zoo moeten de bepalingen, waarbij het debiet in, en het vervoer door Pruissen van laatstgenoemd blad verboden zijn, ook op dit nieuw verschenen dagblad worden toegepast."

ENGELAND.

Londen, *2 april*. Gisteren zijn alhier brieven uit New-York tot 4 maart ontvangen, die het berigt behelzen, dat in het congres eene boodschap van den president *Tyler*, betreffende het met Engeland gesloten tractaat, was ingekomen, sommige zinsneden waarvan nieuwe moeijelijkheden tusschen de beide regeringen doen duchten. De senaat en representanten hadden, namelijk, bij besluit van 22 februari, den president mededeeling der brieven verzocht, welke van het Engelsche gouvernement ten opzigte dier zinsnede van het tractaat ontvangen mogten zijn, welke het regt tot doorzoeken van Noord-Amerikaansche schepen betroffen. In antwoord hierop zendt de heer *Tyler* afschriften van onderscheiden brieven over, en geeft, hoewel in zeer beleefde bewoordingen, te kennen, dat de Staten aan geene vlag hoegenaamd het regt zullen toekennen om hunne schepen in volle zee te onderzoeken, ten ware gegronde verdenking van zeeroover[ij] mogt bestaan. De vereffening van dit punt was bij het tractaat aan den tijd overgelaten.

FRANKRIJK.

Parijs, *3 april*. Het huwelijk van prinses *Clementine* is op den 20sten vastgesteld, de inzegening zal te Fontainebleau geschieden, maar het verlies van den hertog *van Orleans* nog te kort geleden zijnde, zullen er geene festiviteiten bij plaats hebben: de jonge echtgenooten zullen twee of drie dagen daarna een Duitsch reisje doen.

— De koning en koningin der Belgen werden den 18den alhier verwacht, maar om onmiddellijk, na den afloop der huwelijks-plegtigheid, weder naar Brussel te vertrekken.

— Aan de *Gazette des Tribunaux* ontleenen wij het volgende verhaal van eene treurige misvatting van het geregt, die, nu omstreeks twee jaren geleden, in een der noordelijke graafschappen van Grootbritanje heeft plaats gehad.

Een rijke pachter, met name *Roberts*, werd beschuldigd van zijn nichtje, *Peggy*, een zestien-jarig meisje, waarover hij voogd was, te hebben vermoord, om zich haar fortuin toe te eigenen.

Er hadden oneenigheden plaats gehad tusschen den oom en het nichtje, ter zake van een huwelijk, hetwelk zij wilde aangaan, en waartoe hij zijne toestemming als voogd weigerde te geven. Hierop had zij hem gedreigd, heimelijk te Gretna-Green te zullen gaan trouwen, waarna hij wel rekenschap van zijne voogdijschap zou moeten geven, zijn kwalijk beheer waarin, zeide zij, de eenige reden zijner weigering was. Hij, van zijnen kant, dreigde haar te zullen onterven.

Kort na dit verschil verdween het meisje en de openbare meening beschuldigde den voogd, van haar vermoord te hebben.

Het criminele hof trok de zaak aan zich; bij het huisonderzoek werden er op onderscheiden plekken der pachterij bloedvlekken gevonden, en zoodanige vlekken vertoonden zich mede op de kleedingstukken van *Roberts*, en zelfs werden zij opgemerkt op een kleedje, hetwelk aan *Peggy* had behoord. Dadelijke bewijzen waren er evenwel niet en *Roberts* ware ertwelligt met eene vrijspraak afgekomen, zoo zijne eigene verkeerde handelwijze niet het doodvonnis over hem had gehaald.

In een naburig dorp woonde een meisje, hetwelk zeer sterk op *Peggy* geleek; ten einde nu in eens de gansche beschuldiging te doen vervallen, wist hij eenige getuigen te overreden, voor het hof te komen verklaren, dat zij *Peggy* met eigen oogen hadden gezien, maar dat zij zich schuil hield, ten einde het vonnis over haren oom te laten gaan.

Het valsche van deze gebeurtenis werd door de beschuldiging ten processe bewezen; op zaturdag werd *Roberts* ter dood veroordeeld en reeds den volgenden maandag werd het vonnis aan hem voltrokken.

Tot op het laatste oogenblik bleef hij zijne onschuld beweren; maar dit had noch op den regter, noch op de toeschouwers eenige andere uitwerking, dan hem voor een' verharden booswicht te doen houden; en de geestelijke, die hem bijstond, verklaarde er nimmer eenen zoo verstokten gezien te hebben.

Het is nu omtrent twee jaren, dat het vonnis onherstelbaar geworden is, en eensklaps is de, als men waande, vermoorde *Peggy* weder te voorschijn gekomen; zich door eenen officier hebbende laten verleiden, was zij dezen naar Ierland gevolgd, en nu bij hare terugkomst wist zij niets van wat er inmiddels was voorgevallen. Door haren verleider verlaten, keerde zij terug om van haren oom vergiffenis af te smeken, en nu verneemt zij, dat hij als haar moordenaar is ter dood gebragt, en zij zijne eenige erfgename is. Intusschen hebben verdere bloedverwanten zich reeds in het bezit der erfenis gesteld, en het proces tusschen deze nieuwe partijen is thans voor der civiele regtbanken aanhangig.

— Een zeer vreemd regtsgeding houdt thans de algemeene aandacht geboeid. Men zal zich herinneren, dat de heer en mevrouw *Peysselen* te zamen het leven verloren bij de ramp op den spoorweg van Versailles. Zij waren sedert kort gehuwd en bij het huwelijk

kontrakt hadden zij hunne goederen aan den langst levende vermaakt. Wie nu van beide echtgenooten heeft den ander eenige minuten kunnen overleven? Aan wien van beiden hebben de goederen van beiden een oogenblik kunnen toebehooren? Wie zijn dien ten gevolge de wettige verkrijgers van deze goederen, de erfgenamen van den heer *Peyssein* of die van zijne vrouw? Ziedaar de kwestie, welke heden aan de uitspraak is onderworpen van eene arbitrale regtbank, bestaande uit drie onzer achtingwaardigste en bekwaamste geneesheeren.

— Hoewel de brieven uit Madrid geen geloof gehecht willen zien aan de geruchten wegens het plan eener huwelijksverbindtenis tusschen koningin *Isabella II* en prins *Jerome Napoleon*, vindt men hier nog steeds lieden, die beweren, dat deze zaak bij het hof der Tuileriën levendige ongerustheid heeft verwekt, ten gevolge van zekere depêches, door den Franschen zaakgelastigde te Madrid herwaarts gezonden.

Parijs, *4 april*. Men heeft weder tijdingen uit Indië. Twee, van verschillende punten des wegs, dien de gemeenschap tegenwoordig volgt, gegeven berigten, welke de regering per telegraaf van Marseille ontvangen en gisteren avond in den *Messager* heeft medegedeeld, zijn van dezen inhoud:

Alexandrië, *26 maart*.

Eene divisie van 2700 man, door drie stoombooten ondersteund, onder bevel van sir *Ch. Napier*, den loop van den Indus hebbende willen bezetten, is den 17den februari, bij Hyderabad, door 22,000 Indianen, over welke de emirs van Scinde het bevel voerden, aangetast geworden. Na eene hardnekkige worsteling, heeft de vijand in verwarring moeten vlugten, 15 stukken geschut en 4000 man zoo dooden als gekwetsten achterlatende. Hyderabad is bezet geworden; de emirs zijn gevangen. De Engelsche divisie heeft 205 man aan dooden en gekwetsten verloren. — Den 21sten januari heeft er het garnizoen van Manilla een opstand uitgebroken; men heeft de rebellen met geschut ten onder gebragt, hetwelk een kruid-magazijn, waarvan zij zich meester hadden gemaakt, in de lucht heeft doen springen. Zes Spaansche officieren zijn gekwetst of gesneuveld. Den 23sten was alles reeds weder tot orde teruggekeerd.

Malta, *30 maart*.

De *Oriental*, die op het oogenblik hier aankomt, brengt ons tijdingen uit Indië tot den eersten maart en uit China tot den 21sten januari. Den 17den februari heeft generaal *Napier* bij Hyderabad, in het landschap Scinde, eene luisterrijke overwinning behaald: na drie uren van hardnekkige worsteling zijn 22,000 Belouchies ganschelijk geslagen geworden door 2700 Engelschen, die 250 zoo dooden als gekwetsten verloren hebben, waaronder 18 officieren. — De opstand in Bundelkund maakte op nieuw vorderingen. — Lord *Ellenborough* was sedert den 15den te Delhi terug. — In China bleef rust heerschen en men vorderde met het sluiten van het traktaat. — Majoor *Malcolm*, den 14den februari te Bombay aangekomen, was den [illegible] naar Hong-Kong voortgereisd.

BELGIE.

Brussel, *4 april*. De heer *Rothschild* wordt eerstdaags uit 's Gravenhage alhier verwacht; deze komst heeft, naar men verzekert, in verband met onze finantiële schikkingen met Nederland.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, *5 april*. Men verneemt, dat dezer dagen, door de raadkamer van het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland, naar de openbare teregtzitting van het hof verwezen is de logementhouder *van Slenis*, van Utrecht, beschuldigd van *vergiftiging*.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van zaterdag, 5 april.

In dezelve heeft de commissie, belast geweest met het aan Z. M. overhandigen van de lijst der candidaten voor de betrekking bij de Nederlandsche munt, verslag uitgebragt.

Daarna zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet nopens het *personeel* gehouden.

De heer *van Heloma* zag in de voordragt slechts geringe verbeteringen op de bestaande verordeningen. Hij vreesde, dat de groote steden meer dan kleinere in de verligtingen zouden deelen. Hij zag ook groot bezwaar in de voorgestelde vermeerdering van 's rijks fondsen.

De heer *Boreel* kan den grondslag der vrijstellingen niet goedkeuren.

De heer *de Man* verklaarde zich mede tegen het ontwerp. Hij vond dat de groote steden meer dan de [illegible] vrijgesteld worden. Hij meende, dat de verligting der geringere klasse, waarvan de regering sprak, slechts hersenschimmig was.

Z. Exc. de minister van financiën zeide later de voordragt te zullen verdedigen, doch zich thans reeds te moeten verheffen tegen een punt, ook vooral omdat hetzelve weerklank buiten de Kamer zou kunnen vinden. Z. Exc. moest namelijk tegenspreken, dat de voordragt ten doel zou hebben verhooging van belasting: het tegendeel was waar. Ook moest Z. Exc. releveren een bezwaar, door den vorigen spreker geopperd, dat de vrijdommen niets zouden beteekenen. In de stad zijner woning, onder anderen, waren 400 perceelen meer vrij dan belast.

De heeren *van Goltstein* en *van Pankuys* verklaren zich tegen de voordragt, wegens de niet gelijke verdeeling der lasten, en het daarstellen van bijzondere rijks fondsen.

De heer *van Hoorn van Burgh* verdedigde de voordragt. Hij verklaarde zich tegen eene algeheele herziening der wet. Men moest verbeteren wat te verbeteren was, doch tot eene algeheele herziening moest men met de meeste behoedzaamheid te werk gaan.

De heeren *van Rappard* en *Luzac* verklaarden zich tegen de voordragt, alleen om dat daarbij wederom een bijzonder fonds wordt daargesteld. Zij deelden overigens niet de meening, dat er eene geheel nieuwe wet moest worden voorgedragen.

De heer *Luyben* bestreed mede de voordragt.

Z. Exc. de minister van financiën verdedigde dezelve. Hij betoogde, dat de wet moest dienen tot tegemoetkoming der geringere klasse. De verligting was in de grootere steden noodzakelijker dan in de kleine.

Ten slotte is het ontwerp met 29 tegen 20 stemmen aangenomen.

De zitting gaat uiteen tot den 25sten of den 26sten dezer.

Wageningen, *5 april*. Ter vervulling der alhier bestaande vacature, door het beroep van Ds. *J. P. van Harencarspel* naar Leeuwarden, is heden door den eerw. kerkeraad geformeerd het navolgende twaalftal, alphabetisch gesteld:

Ds. *D. A. H. Akersloot*, te Brunen; *V. J. Berkhout*, te St. Pancras; *W. van Benningen*, te Rossum; *D. G. Escher*, Theol. Dr. te Abbekerke; *P. Leesting*, te Maurik; *M. H. A. van Meurs*, te Gendringen; *W. H. Moorrees*, te Hummelo; *J. van Schevichaven*, te Heumen en Malden; *P. J. van Schermbeek*, te Arkel; *J. J. Sprenger van Eijk*, te Hilversum; *J. A. van Walsem*, te Vucht, en *A. J. Wander*, te Drempt.

Ingezonden stukken.

Geneeskundige staatsregeling.

Men heeft in de laatste tijden veel gesproken en geschreven over de behoefte in Nederland aan eene verbeterde geneeskundige staatsregeling. Schrijver dezes zal die behoefte geenszins tegenspreken, doch hij wenscht opmerkzaam te maken op de omstandigheid, dat de bedoelde behoefte zich ook bijzonder daardoor schijnt te doen gevoelen, *dat de bestaande verordeningen nagenoeg zonder uitvoering blijven.* Gaarne wil hij aannemen, dat die omstandigheid grootendeels aan de bestaande inrigtingen zelve is te wijten, omdat deze, in dier voege bestaan, dat derzelver werking verlamd wordt, en geëigend schijnen, om zich alleen *vi inertiae* te doen kennen. In zoo verre moeten de pogingen, om dien verkeerden staat van zaken te doen ophouden, allezins worden toegejuicht en is het wenschelijk, dat dezelve *spoedig* door heilzame uitkomsten worden bekroond. In afwachting, echter, dat de verbetering tot stand kome, ware het niet minder wenschelijk, dat de bestaande instellingen zooveel mogelijk aan hunne roeping trachtten te voldoen, opdat niet duizenden van ingezetenen de slagtoffers worden van de tegenwoordige anarchie, welke, in zaken van geneeskunst, hier te lande schijnt te heerschen, en zulks juist terwijl men algemeen verklaart op verbetering bedacht te zijn, en de middelen overweegt, om de wanorde door orde te vervangen.

Eene treurige ervaring heeft steller dezes tot de vorenstaande opmerkingen aanleiding gegeven, welke ervaring hij, tot staving derzelve, en te gelijk tot waarschuwing voor zijne landgenooten, die, als hij, blootstaan, om het slagtoffer te worden van de verregaande achteloosheid, welke, ter zake voorschreven, vrij algemeen wordt waargenomen.

In de maand februari 1843 bezocht hij het huis van eenen bekende in zekere stad van Nederland, alwaar eene arrondissements-regtbank, vele commissarissen van politie, eene plaatselijke en eene provinciale commissie van geneeskundig toevoorzigt bestaan. Die bekende had eene soort van pokken, welke wel niet de kinderziekte schenen te zijn, doch in kwaadaardigheid daarop volgden. Steller dezes, zonder daarvan te weten, of op de eene of andere wijze, gelijk behoorde, deswege gewaarschuwd te zijn, werd, onvoorzigtiger wijze, bij den zieke toegelaten, verliet weinig tijds daarna de stad, en heeft dat bezoek moeten boeten, met zich zelve, kort daarna, hevig door de pokken te zien aangetast, en, wat erger is, met de besmetting mede te deelen aan gade en huisgenooten, waaronder een eerstgeboren, zuigend kind, dat veel geleden heeft. — Nog meent men te hebben opgemerkt, dat de pokken bij dengene, van wien de besmetting in dezen is uitgegaan, werden verheimelijkt ten opzigte van allen, die niet tot het huisgezin behoorden, welligt met het doel, om de kinderen evenwel ter school te kunnen laten gaan; iets, dat, zonder toelating van den medicinae doctor, die den patient behandelde, kwalijk kan plaats hebben. Eindelijk is het bewijsbaar, dat pokken als *eene heerschende ziekte* in de opgenoemde maand, en ter bedoelde stede, kunnen aangemerkt worden, terwijl ten overvloede derzelver *besmettelijkheid*, bij schrijver dezes al te duur ervaren, wel overal buiten kijf zal wezen. Toetst men dit geval aan de bestaande verordeningen, zoo bevindt men:

1o. dat artikel 14 der wet van den 12den maart 1818 (*Staatsblad* no. 16) aan *de plaatselijke commissiën* de verpligting oplegt, *om de algemeene en plaatselijke verordeningen aangaande de geneeskunst*, *destijds bestaande of later vastgesteld*, *te helpen handhaven en doen in acht nemen;*

2o. dat artikel 47 van het algemeen reglement, gearresteerd bij koninklijk besluit van den 31sten mei 1818 (*Staatsblad* no. 25) bepaalt, dat *bij het bestaan eener besmettelijke ziekte*, *aan welke een buitengewoon aantal menschen ziek ligt*, *de president der plaatselijke commissie dezelve zal bijeenroepen*, *ten einde over den aard en de wijze van behandeling te raadplegen*, AAN DE STEDELIJKE REGERING DE NOODIGE MAATREGELEN TOT STUITING DERZELVE VOOR TE DRAGEN, *en daarvan kennis te geven en verslag te doen aan den president der provinciale commissie*, wiens verpligtingen in de volgende artikelen van hetzelfde reglement worden aangewezen;

3o. dat de bedoelde artikelen van dat reglement, bij koninklijk besluit van den 22sten augustus 1827 (*Staatsblad* no. 38) van toepassing zijn verklaard zelfs OP AL DE HEERSCHENDE ZIEKTEN, HET ZIJ DEZELVE AL OF NIET BESMETTELIJK ZIJN;

4o. dat artikel 22 der aangehaalde wet op elke overtreding derzelve, met geene andere straf bedreigd, eene boete stelt van *f* 10 tot *f* 100.

5o. dat de commissiën van toevoorzigt de overtredingen zullen constateren (artikel 28 dier wet);

en 6o. dat, blijkens het slot derzelve, elk ambtenaar of elk collegie, die het aangaat, *aan de naauwkeurige uitvoering der wet* de hand moet houden.

De toepassing dezer verordeningen is gemakkelijk te maken. Er bestaat ter bedoelde stede eene heerschende ziekte, en niet het minste blijk daarvan waarschuwt ingezetenen of vreemdeling voor derzelver besmetting. Geene aankondiging van derzelver aanwezen, noch bij publicatie, noch aan de deuren van de besmette huizen; geen enkele maatregel om de ziekte te stuiten! Integendeel verdenking, dat geneesheeren oogluikend toelaten, dat de algemeene verordening, om de kinderen niet ter school te zenden, wanneer eene besmettelijke ziekte in huis is, wordt ontdoken, en alzoo medewerken tot derzelver verspreiding? Wat heeft *de plaatselijke commissie* voorgedragen, nu of vroeger, om de ziekte te stuiten? En is er daaromtrent iets verordend (hetgeen ons onbekend is) op welk eene erbarmelijke wijze wordt dan op de uitvoering gelet! Men verneemt niet, dat iets is verrigt, waaruit zou kunnen worden afgeleid, dat de bestaande verordeningen zijn nagekomen, en waardoor steller dezes met de zijnen, en zoo velen met hem, van eene verontrustende ziekte en duizend angsten welligt waren bevrijd gebleven? Wie zijn hier nu de schuldigen? Immers, in de eerste plaats, volgens artikel 14 der meergemelde wet, de leden der plaatselijke commissie, die echter wel geen proces-verbaal tegen zich zelven zullen opmaken.

Gaarne zou steller dezes in het algemeen belang gebruik maken van de bevoegdheid, bij artikel 32 van het Wetboek van Strafvordering verleend, doch wat al moeite, haalt men zich op den hals om de schuld bepaaldelijk in regten te doen uitmaken. Hij zal zich voor dit maal bepalen tot dit verhaal van de dure en

smartelijke ervaring, welke hij heeft gehad *ten gevolge van het onuitgevoerd laten der bestaande geneeskundige verordeningen.*

Mogt deze bijdrage dan ook medewerken, dat men het belang, om die verordeningen beter te handhaven, meer en meer inzie, dat de veelvuldige gevallen als het vermelde verminderen, en dat men de invoering van meer doeltreffende instellingen bespoedige.

's Gravenhage, 28 maart 1843. B.

Waarin zijn wij het met *de Tijdgenoot* eens en niet eens?

In n°. 13 van *de Tijdgenoot* vinden wij een artikel gewijd aan de waarborgen voor de onafhankelijkheid van het vaderland, in hetwelk weder over de begrooting van oorlog wordt gesproken. Wij zullen doen kennen, waarin wij het met *de Tijdgenoot* eens, waarin wij het met dat blad niet eens zijn.

Hoe onwaarschijnlijk ook een oorlog tusschen België in ons moge zijn, wij stemmen met *de Tijdgenoot* toe, dat eene onwaarschijnlijkheid geene zekerheid is. Blijft, nu België gewapend, dan kunnen wij onze landmagt niet aanmerkelijk verminderen.

Wij zijn het met *de Tijdgenoot* eens, dat de omstandigheden vorderen kunnen; dat Nederland, tot eigen behoud, deel neme in eenen of anderen oorlog.

Wij zijn het met *de Tijdgenoot* eens, dat wij geene zes dubbele magt kunnen keeren. Met 50,000 man zou het moeijelijk zijn 300,000 man het hoofd te bieden, hoe ook ons land tot eene krachtige verdediging geschikt zij. NAPOLEON vermogt niets in 1814 tegen de overmagt der geallieërden, hoe schoon hij uitblonk in strategische inzigten en taktische ervaring. *Contre la force il n'y a pas de resistance;* dit is vrij algemeen bekend en niet nieuw: maar de vraag blijft over, onder welke omstandigheden eene groote mogendheid een leger op ons zou kunnen afzenden? LODEWIJK XIV viel ons met eene groote overmagt aan; met welk gevolg toen de omstandigheden eene andere wending namen? Strategie en taktiek hebben voorzeker groote vorderingen gemaakt, maar het fijnst gesponnen invals-ontwerp kan, door bijkomende gebeurtenissen, in de uitvoering falen. Niet altoos vindt men een genie aan het hoofd van een invallend leger, en de aanvaller ligt soms niet met de hand, wat de verdediger dikwerf met den vinger tilt. Wij herinneren hier aan FREDERIK den II, die met 30,000 man, afgerigt in de taktiek, 60,000 vijanden sloeg.

Bij eene krachtige verdediging tijd te winnen, — ziedaar de kunst; bij overmagt des vijands, en wanneer men het open veld niet kan houden, zich in een welgekozen stratigiesch geretrancheerd kamp staande houden, onze strategische vestingen, op de operatie-lijn des vijands gelegen, en ons reduit van den staat wel van personeel en materieel en levensmiddelen voorzien, en afwachten wat de tijd kan baren — ziedaar wat menigmaal een klein rijk gered heeft. Het gaat niet zoo gemakkelijk als men denkt, om bij ons door te dringen tot voor de poorten van Amsterdam. Neen, wij willen met een overmagtig leger, hetwelk tegen *de Tijdgenoot* ons te zwak rekent, niet maar dadelijk onderhandelen, en, zonder slag of stoot, harde voorwaarden aannemen. De ondervinding leert, dat alle berekenningen soms minder tot den uitslag bijdragen dan dat geheim vermogen, hetwelk over den loop der gebeurtenissen beschikt en over voor- en tegenspoed uitspraak doet; het geluk heeft niet minder menigmaal meer dan het gehouden gedrag gediend, en welk ook het beleid ware, het lot heeft nogthans meer dan eens den wensch bekroond. Wij blijven alzoo met zonder volhouden, dat een gouvernement, hetwelk het leger verwaarloost, schuldig is in het oog der nakomelingschap. Wij moeten op alles voorbereid blijven, want *remedier aux déragemens après un fait accompli* is eene treurige geschiedenis; de staatkundige gesteldheid van Europa is niet van dien aard, dat men met volle vertrouwen er zich op kan verlaten.

Een leger moge zamengesteld zijn uit schutters en lotelingen, — dit is om het even; maar wij verlangen van het leger strategische en taktische bruikbaarheid; bezield met eenen echt militairen geest, en gepaste ondergeschiktheid in alle rangen. Wil men van den schutter zulk eenen soldaat vormen, dan behoort daartoe meer dan men denkt; zooveel kennis althans hebben wij van het krijgswezen, dat wij *de Tijdgenoot* deze aangelegenheid gerust in overweging kunnen geven. Wil men van den schutter zulk een soldaat vormen, dan verwachten wij van dien maatregel geene bezuiniging; en wil men bezuiniging, dan verwachten wij van dien maatregel uitdoving van den militairen geest, eene gebrekkige taktiek, en eene oplossing van het geheel tot niets.

Maar *de Tijdgenoot* zou, »bij eene gunstiger gesteldheid van zaken, oordeelen, dat eene begrooting van oorlog moest worden toegestaan" — zonder noodzakelijkheid toch niet? Wij bekennen, dat wij geen verband vinden tusschen deze zinsnede en de daarop volgende redeneringen.

En om eindelijk nog een woord te spreken over het pensioen, zijn wij het met *de Tijdgenoot* niet eens, dat het pensioen eene aalmoes is, welke men aan behoeftigen geeft (zie n°. 12.) Men scheept geen officier, die in moeijelijke omstandigheden zich alle ontberingen heeft getroost, en zijn leven heeft gewaagd, na jaren getrouwe dienst, met eene aalmoes af, noch ontmoedigt hem in krachtvollen leeftijd door het verschiet op eene aalmoes. Door zoo te denken, en de loopbaan der officieren te willen stuiten, zal niemand voortaan genegen zijn het vaderland te dienen.

Willen wij door dit alles beweren, dat er geene bezuiniging bij het leger mogelijk zijn: voorzeker niet, maar wil men groote bezuinigingen bij het leger, dan moge men toezien, en vooral onthoude men zich om van aalmoezen te spreken. Het pensioen eene aalmoes!!! waarlijk, dit is iets nieuws. — Welligt sukkelen wij nog, als wij als eene citroen zijn uitgeperst, naar de kolonie van weldadigheid! P.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

Anderhalf jaar geleden is alhier, te Lobith, met avancement, als controleur geplaatst zekere visiteur van Rotterdam, die zulk een verregaande ijveraar voor de belangen van de schatkist is, dat hij, eenigen tijd geleden, zelfs order heeft gegeven, om gemengde medicijnen, naar de voorschriften of van een geneesheer alhier, of te Emmerik woonachtig, te Elten bereid, aan te houden en naar het kantoor van den ontvanger op te zenden. Nadat zulks eenigen tijd had geduurd, heeft hij — zoo als ik ben geinformeerd — op raad van den ontvanger, dit bevel ingetrokken. — Wanneer hij rapporten van eenig belang heeft op te maken, dan wordt hij door zijnen vriend, den nederigen burgemeester alhier, geholpen; wat hij billijk of onbillijk voordragt, gaat door, zelfs al is het *quasi*-administratief, en wordt door den hoofd-arrondissements-inspecteur daarin ondersteund.

Is het te verwonderen, dat zulk een vernuft bij de hoofd-administratie hoog staat aangeschreven, en zeer geprotecteerd wordt door een' voornamen ambtenaar! Nu, het is immers een *ronde Zeeuw*.

Uw bestendige lezer,
S.

Advertentiën.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.